

Ekonomi – anteckningar

Historia

Några viktiga punkter

- Adam Smith: Wealth of Nations (1776). "Den osynliga handen"
- Den klassiska ekonomiska syntesen. Marshall. England, slutet av 1800-talet.
- Depressionen på 1930-talet. Keynes.

Uppdelning

- Mikroekonomi: Behandlar hur enskilda individer och enskilda företag agerar eller bör agera.
- Makroekonomi: Behandlar hur samhället i sin helhet fungera eller bör fungera ekonomiskt.

Mikroekonomi

Använder ibland mycket matematik.

Viktiga ord är marginalvinst och marginalkostnad.

Viktiga problem som blir lösta i mikroekonomi:

- Hur vet man att det finns prisnivåer där tillgång = efterfrågan?
- Hur spenderar en konsument sina tillgångar på olika varor?
- Hur väljer en firma hur mycket den skall producera (med monopol eller konkurrens)?

Ibland använder man spelteori.

Makroekonomi

Tre viktiga indikatorer:

- BNP
- Inflationen
- Arbetslösheten

Tre mål för makroekonomisk politik:

- Hög tillväxt
- Låg inflation
- Låg arbetslöshet

Exempel på analyser man gör:

Låg arbetslöshet → Inflation "Arbetstagare måste köpas med högre löner"

Påstående: Det finns något vi kan kalla för naturlig sysselsättningsgrad i ett samhälle.
Motsvaras av naturlig BNP.

Vid depression är sysselsättningen lägre än den naturliga BNP:n. Hur kommer man tillbaka till naturlig BNP?

Klassisk analys: Vi kommer tillbaka automatiskt! Osynliga handen.

Keynes: Vi kommer inte tillbaka automatiskt! Expansiv finanspolitik krävs.

Monetarism: En viss naturlig arbetslöshet behövs!

Penningpolitik

Pengars utveckling historiskt sätt:

- Byteshandel
- Handel med pengar som värdefulla bytesobjekt
- Handel med pengar som representanter för värdefulla objekt
- Handel med "värdelösa pengar"

Pengar fungerar så länge vi tror på dem.

Är penningmängden fix?

Kan pengar skapas? – Banker kan det!

Penningpolitik: Att reglera penningmängden kan vara ett alternativ till annan finanspolitik.

Monetarismen: Penningmängden bör vara fix (eller inte växa för snabbt).

Spelteori

Några nyckelbegrepp:

- Strategier och spelmatriser
- Nashjämnvikt
- Nollsummespel och värden hos spel
- Koalitionsspel – En situation där den osynliga handen verkar fungera!
- Fångarnas dilemma – Ett paradoxalt spel!